

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1.
Telefon št. 73.

Leto XXIII.

Št. 25.

Kranj, 24. junija 1939

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40,- din, polletno 20,- din,
četrtletno 10,- din.

Beseda k velikim dnem

Pred katafalkom, ki je bil postavljen v katoliški cerkvi sv. Evgenija v Stockholmu ob spominski svečanosti za pokojnim velikim papežem Pijem XI., je vzbujal posebno pozornost velik, krasen venec s tem-le napisom: "Papežu Piju XI. v znamenje hvalečnosti in spomina poklonili evangelijski verniki." In to je bil le en primer med mnogimi...

Zakaj so švedski protestantje poklonili ta venec, zakaj je človeštvo z resnično žalostjo in pretresljivimi izrazi sožalja sprejelo vest o smrti velikega papeža in potem s tako odkritim veseljem in spoštovanjem pozdravilo novega poglavarja katoliške cerkve. Kaj je privedlo drugoverce v Rim k kronanjskim svečanostim novega papeža, kaj jih je nagnilo, da so brez pomisleka poklekli na prostornem trgu sv. Petra s katoličani vred in z vso pobožnostjo sprejeli njegov blagoslov: "Urbi et orbi"?

Kje so vzroki za to? Priče smo usodnih dni, morda najtežjih v vsej zgodovini od začetka sveta! Priče srčitega, neizprosne boja, kjer ni več v vprašanje samo usoda poedince, ali ene države, ne, to je boj, ki se bje za to, kar je prvo in poslednje, za padec ali vstajenje vsega človeškega rodu, za osnovne prvine, ki naj vtisnejo pečat vsemu prihodnjemu zemskemu življenju. Majajo se nam tla pod nogami, vsepovedno pokajo jezovi, rušijo se temelji sedanjega svetovnega reda in iz razpok, ki jih ustvarja ta potres, bruhajo na dan kakor nevzdržni vulkani nova gibanja, vsako z zaupanjem na zmago, in vsako nosi s seboj poslanico, da je edino zveličavno in odrešilno za človeški rod.

Komaj sta minili dve desetletji od najstrašnejšega klanja v človeški zgodovini. Zemlja je posuta z grobovi. A sinovi teme divjajo naprej v svojem srd in sovraštvu. Preslišali so klic, ki prihaja iz grobov, klic, ki ga živim pošiljajo padle žrtve kot opomin k ljubezni in mirnemu sožitju med narodi. Vpregli so človeški razum — ne v plodno delo, marveč v delo uničevanja, v delo, ki vodi v razpad. Niso se še posušile solze za padlimi žrtvami, spet odmeva zemlja od mrzličnih udarcev klavir, noč in dan grmijo stroji in kakor pošastni zmaji bruhajo iz sebe ognjeno orožje — za novo klanje, za novo človeško žaloigro. Misel vstaja proti misli, sovraštvo razdvaja narode.

To je boj, ki ga človeški razum ne more več zajeti v svoje ozke meje. To je boj med nebom in peklom, med lučjo in temo, med resnico in lažjo, med smrtjo in življenjem. Silen boj med dvema kraljestvoma, med Kristusom in Antikristom.

V tej zmedi, sredi viharjev, zaviti v somrak krivih bogov, sejejo služabniki Antikristovi svoje strašno seme. Izrabili so bedo množice in v imenu "svobode in socialne odrešitve človeštva" razvili najstrašnejšo propagando, kar pomni zgodovina. Propagando, ki naj služi njihovu prvemu in poslednjemu namenu, da v svetovni revoluciji preobrazijo obličje zemlje in zbršejo z nje vse, kar spominja na Boga in vero. Vsejali so razdor med narode, razbili družino, vtihotapili s ena vsa področja javnega in zasebnega življenja in napovedali zadnji, odločilni boj Kristusu, ki biva med nami v svojem skrivnostnem Telesu — sveči Cerkvi.

Vžigajo se plameni in nebo gori v njih rdečem svitu.

Zemlja preživlja svoj novi advent. Utrujena od blodenj, od krivic in nasilja, razbičana od prokletstva greha in temnih sil, koprnijo vsa ljudstva zemlje po rešitvi. Obupno se ozirajo okrog in iščejo rešne poti, ki naj jih iz te stiske povede v kraljestvo luči, miru in plodnega dela.

In zdaj nam bo razumljiv tisti napis na venecu, ki so ga poklonili švedski protestanti v znamenje hvalečnega spomina pokojnemu papežu. Mnogi že razumejo, mnogi pa bodo razumeli še jutri.

Iz te obupne stiske, iz prisluškovanja milijonom src, ki nosijo v sebi to brepenenje, so se porodili kongresi Kristusa Kralja. Ustvari-

Prosvetno slavlje v Križah

Blagoslovitev imponantnega „Kriškega doma“. Mogočen prosvetni tabor gorenjskega ljudstva.

Križe, ta prelepa naša gorenjska vasica, ki jo je božja roka položila ob vznožje visokih planin, z razgledom na gorske vrhove od Košute in Begunjske preko Stola na zasneženo Triglavsko pogorje, pa navzdol proti Sv. Joštu in Skofjeloškim hribom, je v nedeljo doživela tako lep in svečan praznik, tako slovesen in ponosen dan, kakor v svoji zgodovini že dolgo ali pa še nikoli ne.

Naše dobro gorenjsko ljudstvo, ki iz dneva v dan obdeluje to sveto slovensko zemljo, ki mu poteka življenje brez zabav in šumpnega razvedrila v delavnica, trgovskih, obrtnih in tovarniških obratih, ki mu je življenje le delavni dan, to ljudstvo je v nedeljo zaživelo v skupnem prazničnem razpoloženju, v veselju in prijetni zavesti, da je opravilo dobro delo, ko je s skupnimi prispevki in s skupnim delom in trudom zgradilo tako lepo prosvetno ognjišče, ki nosi ponosno ime „Kriški dom“, ki naj bo res skupen, prijeten dom vseh Križanov, obenem pa trajen, viden spomenik katoliške in — slovenske zavesti — vsega kriškega in okoliškega ljudstva.

Z nedeljske slavnosti v Križah pri Trziču.

Križe so že od nekdaj žarišče prosvete in Križani prav pridni prosvetari. Saj je „Prosvetno društvo“ v Križah, ustanovljeno pred 43 leti, najstarejše v kranjski dekaniji, ki je že v predvojnih letih bilo ognjišče katoliške prosvete. In ko se je ustanovil „Orel“, je v Križah zopet našel veliko zvestih pristašev. Teh marljivih, požrtvovalnih in idealnih fantov je bil človek vedno vesel. Omenimo naj samo lepo orlovsko okrožno prireditev v l. 1926., ki je zbrala vso gorenjsko mladino iz kranjskega in trziškega okraja obenem s številnimi tujimi gosti na skupnem taboru v Križah.

Mnogokrat so Križani tožili, kako jim prosvetno in telovadno delo ovirajo premajhni prostori, stara šola že zdavnaj ni več odgovarjala svojemu namenu. Danes, ko imajo velik, prostoren in ponosen „Kriški dom“, bodo tembolj dolgo poživali, razširili in razmahnili svoje delo.

Uvod v nedeljsko slovesnost je bila na predvečer v dvorani novega doma lepa akademija z izredno bogatim programom. Na sporedu so bile pevske točke, deklamacije, simbolične te-

lovadne vaje, ki so vse zbudile pri navzočih polno priznanje, vmeš pa so se vrstili govori. Na prav poseben način so pozdravili botrico gospo Jazbecovo in botra g. Zupana. Vsa dvorana pa je vzvalovila v silnem navdušenju, ko je navzoči kranjski dekan g. Matija Škerbec prebral dekret, s katerim se kriški zaslužni in za vse dobro navdušeni župnik g. Hartman Jože imenuje za konzistorialnega svetnika.

V nedeljo zjutraj se je članstvo „Prosvetnega društva“ udeležilo svete maše, ki se je brala v spomin ustanovitve in umrlih članov.

Glavna prireditev prosvetnega dekanjskega tabora pa je bila v nedeljo popoldne. Vreme je bilo prirediteljem naklonjeno in je sončni dan praznično razpoloženje le še povečal. Po prihodu vlaka iz Kranja ob eni uri popoldne je bila kriška postaja vsa polna živopisane množice. Zbrali so se domačini, okoličani, prišli so Tržičani, veliko udeležencev in gostov pa tudi iz kranjske strani.

Marljivi reditelji so uredili sprevod, ki se je v dolgi, nepregledni vrsti pomikal v vas. Kaj takega v Križah že dolgo ni bilo. Na čelu sprevoda so jездili konjeniki v narodnih nošah, potem so prišle zastave in prapori, slovenski fantje in dekleta v krojih, mladenke, naraščaj, ženske narodne noše, gasilci, za njimi pa dolga vrsta ljudstva z odličnimi gosti na čelu. V sprevodu je bila tudi trziška godba s kapelnikom Ahačičem na čelu. Pred šolo je stala v spalirju šolska mladina. Ves sprevod se je zgrnil pred „Kriški dom“, kjer se je izvršil navdušen sprejem pokrovitelja svečanosti g. bana d. Marka Natlačenca, kateremu je ljudstvo navdušeno vzklikalo.

V okrašeni cerkvi so se nato vršile pete litanije, potem pa se je ves sprevod obdan od velike množice ljudstva vrnil pred „Kriški dom“ k blagoslovitvi. Dom je ob asistenci domačih duhovnikov blagoslovil preč. g. kanonik dr. Klinar, ki je imel tudi lep priložnostni govor.

Popoldanske prireditve in blagoslovitve doma pa se je udeležilo poleg bana dr. Natlačenca še mnogo drugih odličnikov: tako okrajni načelnik g. dr. Lipovšek z go. soprogo, domači župan g. Ahačič, trziški župan g. Majeršič, predsednik Prosvetnega dekanjskega odbora g. prof. Fortuna, policijski predstojnik g. Uršič, šolski nadzornik g. Rupret, okoliški župnik s trziškim župnikom in svetnikom g. Vov.

6. avgusta 1939

I. velika obrtniška

TOMBOLA
V KRANJU

bo zasijala Luč od božje luči in njeni žarki bodo razsvetlili temine, ki so se razpredle nad svetom. Iz Srca Kralja nebes in zemlje pa se bo razlil blagoslov nad uboga ljudstva.

Zavedaj se, slovenski narod, da si prvičkrat v svoji zgodovini poklican, da zastaviš vse svoje sile za poslanstvo, ki ti ga je določil Kristus Kralj!

Zavedajmo se vsi, da je to prilika, ki se dolgo ne povrne! Prilika, da dokažemo vsemu svetu svojo globoko vero, svojo visoko kulturno stopnjo in duhovno zrelost.

Viktor Plestenjak.

kom na čelu, odvetnik g. dr. Šilar, upravnika sanatorija na Golniku g. Ceplak z gospo, gospe baronica Bornova, g. Ham, kasneje sta prispejala še g. ravnatelj Zor zastopnik PZ iz Ljubljane in šolski upravitelj g. Potočnik.

Po blagoslovitvi pa se je na vrtu za domom pričel tabor. Otvoril ga je domači župnik g. svetnik Hartman, ki je z vidnim veseljem in zadovoljstvom nad lepo uspešno prireditvijo in še bolj nad tako ponosnim „Kriškim domom“, ki je v veliki meri delo njegovega truda in prizadevanja, pozdravil odlične goste s pokroviteljem na čelu in pa botra g. Zupana ter botrico go. Jazbecovo. Med velikim navdušenjem je predlagal udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu Pavlu, nakar je godba zaigrala državno himno. Pozdravi so se dalje poslali: predsedniku snatja g. dr. Košču, ministru g. dr. Kreku, škofu g. dr. Rožmanu in ministru g. Spouju. Prečitali so se tudi prejeti pozdravi in čestitke.

G. svetnik Hartman je nato orisal delo za novi društveni dom in namen, kateremu naj služi. Omenil je tudi glavne dobrotnike, tako g. bana, kanonika g. Grašiča in g. Volca in upravo zdravilišča Golnik. Med navdušenimi vzkliki „živio naš slovenski ban“, je g. dr. Marko Natlačenec spregovoril taborjanom lepe in vzpodbudne besede, Križanom pa čestital k domu in slovesnosti.

Tabor so nato pozdravili: še predsednik gradbenega odbora g. Markič, g. Šitar, v imenu g. botrice in v svojem imenu pa boter g. Zupan. Slavnostni govor je imel g. profesor Tine Fortuna, ki je govoril o pomenu naše prosvete in blagoslovitve doma.

Po končanem taboru so domačini skupno s Tržičani in Koryorjani izvedli lep nastop, ki je vse izredno zadovoljil. Ves čas je igrala trziška godba, ki je z neumornim igranjem pozivila tudi zabavo, katere je sledila nastopu. Po končani telovadbi se je g. ban dr. Natlačenec podal s svojima sinovima Markom in Tončkom v župnišče, kjer je ostal eno uro, nato pa se je z g. dr. Neubauerjem odpeljal proti Golniku.

Ob koncu poročila naj še izrazimo priznanje kriškim fantom in dekletom s predsednikom na čelu in vsem rediteljem, ki so izvedli vse ogromne priprave za prireditve.

Ti pa, kriška mladina, ohrani lep spomin v srcih na ta prelepi dan kriške fare, pridno počej! Tebi namenjen lepi Prosvetni dom, stopaj in hodi po vzorih in stopinjah Tvojih prednikov in starejših sodelavcev, ki so orali ledino prosvetnega dela v Križah. Bogu v čast in narodu v korist. Bog Te živi, kriška mladina!

Romanje na sv. Višarje

XVI. višarsko romanje pripravi Prosvetna zveza za 12. in 13. avgust. Odhod iz Ljubljane 12. avgusta zjutraj ob 7.20. Prihod na Višarje okrog 4. ure popoldne. Zvečer ob polni 8. uri rimska procesija in cerkveni govor. 13. avgusta zjutraj se začne sv. maše ob polni 4. uri in trajajo do 9. ure. Ob 5. uri cerkveni govor in skupno obhajilo. Odhod iz Zabnice ob 13.30 prihod v Ljubljano okrog 5. ure. Kdor se želi udeležiti romanja, naj se prijavi pri Prosvetni zvezi. Miklošičeva 7 in sicer do 15. julija. Pri prijavi naj poda 2 slikli velik. 4x5 cm, na hrbet slike pa naj napiše rojstne podatke, imena staršev in pristojnost občine.

Nad 20 glavnih in čez
400 drugih lepih
dobitkov, sami
prvovrstni
obrtiški
izdelki v skupni
vrednosti preko
din 100.000 (sto tisoč)

Mladinski tabor v MARIBORU

V DNEH OD 29. JUN. DO 2. JUL. 1939

Ne le mladina, ampak vsa slovenska in katoliška javnost bo šla na tabor!

Kakor pričajo dosedanje prijave, se je veliko množica slovenske mladine odločila, da pride v Maribor na svoj tabor. Dolej je prijavljenega blizu 10.000 članstva, kar je vsekakor veliko število, ki ga zmore le naša slovenska in katoliška mladinska organizacija.

Nikakor pa ne bi bilo prav, če bi na tabor prišla le naša mladina. Čeprav nosi tabor naslov mladinskega tabora, je tako tople vabljen kot naša mladina, tudi naš starejši rod, ker iskreno želimo, da bi na mladinskem taboru mladi in starejši rod skupno manifestirala za cilje naše mladinske organizacije, ki so izraz ne le hotenja naše mladine, marveč vsega slovenskega naroda.

Ni dovolj, če odseki in krožki agitirajo samo med svojim članstvom. Storiti morajo vse, da se bodo tabora udeležili tudi tisti, ki še niso člani naše organizacije, prav tako pa morajo poskrbeti za to, da se bo na taboru zbral tudi naš starejši rod!

Posebni vlaki za glavni dan 2. julija.

Za dovoz udeležencev v nedeljo, 2. julija, ko bo sprevod po mestu in nastop, bomo organizirali tudi posebne vlake. Vozni red teh posebnih vlakov bomo pravočasno objavili v „Slovenca“. Zato vestno zasledujte vsa poročila in navodila v „Slovenca“!

Stanovska zborovanja na mladinskem taboru v Mariboru.

Najbolj važna stanovska zborovanja na taboru v Mariboru bodo zborovanja naših delovnih stanov: kmetov, obrtnikov in delavcev. Vsa tri se vršijo na predan velikega mladinskega nastopa, v soboto 1. julija. Kmečko zborovanje bo ob desetih dopoldne v Karlinovi dvorani, obrtniki ob 10. uri dopoldne v dvorani Ljudske univerze, delavsko pa isto tam ob 3. uri popoldne.

Bog naj živi kmečki, obrtniški in delavski stan!

Slovo inšpektorja g. Goloba

V soboto dne 17. junija so kazale ljubljanske ulice neobičajno sliko, ki je vzbujala veliko pozornost občinstva. Nekaj malega manj nego 200 uradnikov in zvanikov finančne kontrole v uniformah se je zbralo iz vse banovine v dvorani Rokodelskega doma, da počastijo svojega priljubljenega predstojnika Franca Goloba, šefa odseka za finančno kontrolo pri dravski finančni direkciji, ki odhaja iz aktivne službe. Po skupni večerji sta se poslovala s prisrčnim nagovorom od gospoda inšpektorja g. F. Vehovca v imenu vse finančne kontrole, nato še posebej g. Zabukovec v imenu organizacije zvanikov. Gospod inšpektor Golob, ki je v vsakem oziru ne le odlični uradnik, temveč tudi prijeten družabnik in predvsem vedno človek najfinjšega priklupnega nastopa ter v vseh krogih priljubljen ter zaželen, je v daljšem govoru na vse prisotne izrekel ganljive poslovalne besede. Vsem je v resnici žal dobrega in pravičnega ter izredno poštenega šefa, ki je vedno vsakomur ustrezal v mejah zakonite dopustnosti in ki je ščitil vse, kar je prav in pošteno. Na prireditvi

Obrtniška tombola v Kranju

Prva velika obrtniška tombola bo letos v nedeljo 6. avgusta v Kranju. Ta dan se bo kot je to že star običaj Gorenjcev zbralo v Kranju od blizu in daleč ljudstvo iz vse Gorenjske, da se udeleži te v resnici velike in po dobitkih skoro najbogatejše tombole. Ze danes pričnite misliti na 6. avgust, ko boste prišli v Kranj na veliko obrtniško tombolo. Vsi dobitki bodo res prvovrstni izdelki obrtniških rok, dragocena, praktična in solidna darila, da jih bo vsak vesel. Glavni dobitki bo kompletna spalnica z vso posteljnino, iz korenine kavkaškega oreha, vredna med brati din. 20.000.—, drugi dobitki bo kompletna jedilnica iz palisandrove rože, potem še 3 spalnice in sicer ena iz hrastovega, dve pa iz mehkega lesa in šperani, dalje bodo

Nujni poziv fantovskim odsekom in dekliškim krožkom!

Vse odseke in krožke, ki še niso vrnili izpolnjenih prijavnih pol, nujno pozivamo, da to takoj stori! Ne odlašajte in sterite svojo dolžnost!

Taborne knjižice

razpošilja pisarna pripravljalnega odbora le onim odsekom, krožkom in poedincem, ki so jih posebej naročili. Ako tega še niste storili, storite takoj, ker bo tabornih knjižic in znakov v kratkem zmanjkalo, brez knjižice in znaka pa nimate pravice do znižane voznine in tudi ne vstopa na taborne prireditve. Z naročilom nakažite tolikokrat po 5 din, kolikor knjižic ste naročili.

Fantje in dekleta!

Tudi če nimate kroja, pridite na tabor, da boste pri prireditvah, predvsem pa v sprevodu, pomnožili naše vrste!

Znižana voznina.

Navodila za znižano voznino na železnih najdete v taborni knjižici. Danes še enkrat na kratko:

Člani, članice, mladi in mladenke imajo 75% popusta, morajo pa vsi pri nakupu voznega listka predložiti taborno knjižico ter člansko legitimacijo. Poleg taborne knjižice in legitimacije mora vsakdo imeti še železniški obrazec K-14, ki ga kupi za 2 din pri železniški blagajni.

Vsem ostalim udeležencem (nečlanom) pa je dovoljena polovična voznina (50% popust) proti predložitvi taborne knjižice in železniškega obrazca K-13, ki stane 2 din.

Ne pozabite na žigosanje pred povratkom iz Maribora, in sicer legitimacij in železniških obrazcev K-13 in K-14 pri prireditvenem odboru, da ste se tabora res udeležili, in obrazec K-13 in K-14 pri železniški blagajni v Mariboru!

je nastopal pod vodstvom pevovodje preglednika Sušterja iz Ljubljane izvrsten pevski zbor finančne kontrole, ki je dal imponantnemu večeru poseben sijaj. Gospod inšpektor je bil ta večer deležen ovacij vseh prisotnih v najvišji meri. Tudi mi želimo v vsej Sloveniji dobro poznanemu gospodu Golobu, da se po napornem in nevaležnem delu odpočije in zlasti to, da ga ohrani ljubi Bog zdravega do skrajnih mej človeškega življenja z njegovo gospo soprogo Anico, ki je vzgledna ter vneta delavka vseh naših organizacij v Ljubljani.

Na večeru je bila s strani predsednika organizacije tudi izrečena zdravica in dobrodošlica prisotnemu nasledniku gospodu Vehovcu F., sinu umrlega državnega poslanca Vehovca iz Žužemberka, ki je že prevzel mesto šefa odseka za finančno kontrolo v dravski finančni direkciji.

Tudi gospodu Vehovcu želimo popolnega uspeha na novem in odgovornem položaju v nadi, da bo sledil korakom svojega odličnega prednika ter oddržal zbor finančne kontrole Slovenije na višini dosedanjega ugleda.

3 kuhinjske oprave, ena kmečka soba v slov. narodnem slogu iz politiranega macesna, kompletna otroška soba, oprema iz trdega lesa za pisarno, oprema za prednoba z ogledalom, najmodernejši kauč iz orehove korenine, športni brek, dva velika soda iz hrastovine, kompletna konjska oprema, kotel za žganjekuho, elektromotor 6 HP, vrtna garnitura, otroški voziček, šivalni stroj, moška in ženska kolesa, krasna tapacirana garnitura za sprejemnico, več usnjenih potovalnih kovčkov, poleg tega pa čez 400 drugih lepih in praktičnih daril. Obrtniki so se obvezali, da bodo vse izdelke napravili prvovrstno, čeprav bodo služili tomboli. Dobitki bodo razstavljeni 14 dni pred tombolo v gimnaziji.

Vsem Kranjčanom, ki imajo vrtove

Veliko je v Kranju vrtov, nekateri so celo lepo negovani, tako da človek ne ve, ali je dotični lastnik vrtnar, ali samo kak ljubitelj legega vrta.

Veliko je pa tudi vrtov, ki rastejo po mili volji, prepuščeni plevelu in mrčesu. Vsak gospodar, ki hoče imeti količjak lepo urejen vrt, mora imeti nekoliko znanja o sadjarstvu in vrtnarstvu. Ni že vse storjeno, da se drevo ali roža vsadi na že preje določeno mesto, treba je ravno sedaj, ko je vsajeno, umne nege, da se spravi rastlino do zaželjenega sadu. Navadno pomagamo rastlini šele pri zadnjem zdihlaju, ko je že vse prepozno in takrat iščemo pomoči pri sosedih, da bi nam ohranili rastlino pri življenju.

Res je, da smo vajeni tega starega načina, a danes smo se tudi mi povzpeli in se združili v društvo „Sadjarjev in vrtnarjev“. Ta ustanova bo marsikateremu članu pomočnica, da si z znanjem, ki ga bo dobil v društvu, olepša vrt. „Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Kranju“ nudi poleg mesečnika tudi cenejša škropiva ev. orodje in brezplačno posoja škropilnice. To vse za letno članarino 25 dinarjev.

Ker je pa veliko članov, ki s škropljenjem ne morejo ali ne znajo ravnati, si je društvo stavilo nalogo, da organizira skupno škropljenje. Za malenkostno odškodnino bi poskrpil vrt o pravem času in s pravilno mešanico član, kateri bi bil za to postavljen. Društvo išče več takih mladih fantov ali mož, ki bi imeli za to stroko veselje in nekoliko časa.

Društvo ima poleg dolgoletnega strokovnjaka in častnega predsednika g. Janka Zirovnika šol. upravitelja v pok. tudi več strokovno obraženih sadjarjev, tako da se vsak član lahko pouči o tem ali onem.

Kaj piše nemška strokovna revija o kranjskem lesenem mostu

Neomirana nemška strokovna revija „Deutsche Bauzeitung“, ki izhaja v Berlinu že 73. leto, je v svoji 19. številki z dne 10. maja 1939 prinesla na 2 straneh izčrpen opis lesenega mostu čez Kokro v Kranju, ponazorjen z 8 skicami in 5 fotografijami.

Uvodoma piše omenjena revija sledeče: „Na berlinski obrtni razstavi 1938 je v oddelku „Jugoslavija“ vzbudil model lesenega mostu na lok z nenavadno dolgo razpetino pozornost vseh strokovnjakov. Da se most tudi dobro prilaga lepi pokrajinski sliki v dolini Kokre na Gorenjskem pri Kranju, dokazuje slika. O kolicia je bogata predvsem na smrekovem lesu z zelo gostimi letinami.“

Revija navaja dalje lesene mostove z veliko razpetino, zgrajene v prejšnjih časih, tako most pri Wetingenu z razpetino 119 m, pri Bambergu iz l. 1809 z 72 m in most pri Collombey-u (kanton Vaud) z 64 m razpetine.

Večje obtežitve mostov, s katerimi moramo računati v našem stoletju, pa ne dopuščajo prevelikih razpetin, oziroma le še tam, kjer gre za lažji promet. Pet skic prikazuje novodobne oblike vezanega lesa, ki se porabljajo pri graditvi velikih dvoran in pri gradnji mostov in v vrsto katerih spada tudi oblika mostu čez Kokro. Skicam sledi popis petih načinov takih lesenih konstrukcij.

V nadaljnjem opisuje poročilo prav podrobno konstrukcijo kranjskega lesenega mostu in poudarja razlike med železobetonsko, železno in leseno konstrukcijo. Statičen račun in varnostni procent pri vsaki izmed navedenih konstrukcij je popolnoma drugačen. Uradno preizkušnjo v mesecu decembru l. 1938. je most odlično preстал. Preizkušnja je dala boljše rezultate, kot se je računski potom predvidevalo. Dovoljena in predvidena upogljivost mostu ozirom obih lokov do 50 cm, ni bila dosežena.

Tekmovanje F. O. v odbojki

Nastopili so lepi dnevi in z njimi delo in gibanje naše mladine v prosti naravi. Življenje po telovadnicah je manjše, kajti oživela so so igrišča, kjer je duh bolj sproščen.

Tudi naša mladina se je preselila iz Ljudskega doma na „Planino“, kjer vztrajno vadi lahkoatletiko, telovadbo, zlasti pa odbojko, ki spada med najlepše športne igre.

Koliko so naši fantje v kratkem času pridobili na znanju in rutini, pa se lahko vsakdo prepriča v nedeljo, dne 25. junija, ko bodo na „Planini“ tekme v odbojki za naslov prvaka Gorenjske za F. O.

*Zvečer potrebno
zjutraj pravilno:*

**zobna pasta
Chlorodont**

Vsako zadnjo nedeljo v mesecu so tudi redni sestanki v stari ljudski šoli ob deveti uri dopoldne, na katerih se napove vse delo tekom mesca na vrtu. Sedaj se namerava ustanoviti tudi posebni odsek za povrtnarstvo, v katerem bi bile gospodije in posestnice ter gojiteljice rož in angleških vrtov. Vse to se bo pa izvršilo, če bo dovoljno število interesentov. Nadalje namerava društvo vsak mesec napraviti skupen izlet po tukajšnjih vrtovih ob sobotah ali nedeljah popoldne.

Društvo ima tudi lastno knjižnico domačih in tujih pisateljev, odnosno sadjarskih strokovnjakov, tako da si vsak član lahko brezplačno izposodi to ali ono knjigo.

Društvo šteje danes 58 članov, kar je za tako veliko mesto premalo. Samo pogledmo nekoliko naokoli pa bomo videli najmanj petsto vrtov, katerih lastniki bi morali biti vsi člani. Kdor hoče biti član, naj pride na kate-riliki sestanek društva, ali naj pa pismeno sporoči svoj naslov „Podružnici sadjarskega in vrtnarskega društva v Kranju, Rupa 42.“

Sedaj imamo na razpolago v društvu izučnega sadjarja, ki napravi najnujnejša dela po vrtovih in gre obrizgati dreve, kakor tudi loviti voluharje. Člani, kateri bi hoteli imeti omenjenega sadjarja, naj se zglase v društvu, ali pa direktno pri sadjarju Klanc 32.

zultat, kot se je računski potom predvidevalo. Dovoljena in predvidena upogljivost mostu ozirom obih lokov do 50 cm, ni bila dosežena. Za oba loka se je porabilo 125 kub. m prvovrstnega smrekovega lesa, za podpornike, streho in opornike proti vetru pa 165 kub. m smrekovega in macesnovega lesa. Obtežba pri preizkušnji je znašala 320 kg na kv. m in je mogel vozni promet do teže 3 ton. Teža snega na strehi se je vzela v račun s 75 kg na kv. m, vodoravni pritisk vetra pa se je z ozirom na nezavarovano lego mostu upošteval s 250 kg na kv. m. Most so začeli graditi jeseni l. 1937. in je bil decembra mesca v glavnem že dovršen. Tako kratek čas za izvršitev je bil stavljen pri oddaji del kot pogoj.

Kar se tiče finančne strani, poudarja poročilo, da je most veljal le din 350.000.— s čemer se je občina izognila zadolžitvi in plačevanju anuitet, ker bi železobetonski most veljal okrog 1 milj. din. Za zaključek navaja poročilo še g. ing. Stanka Dimnika, ki je napravil vse načrte, proračune in ki je vodil ter nadzoroval vse delo pri gradnji mostu.

Podrobne skice pojasnjuje način konstrukcije mostu in pomožnega odra, vso vsebino pa prav lepo poživlja 5 lepih fotografij, ki kažejo pogled na ogrado mostu, most kot celoto v pokrajinskem okviru, pogled na most in vhod na most s hujanske strani s portalom iz rezanega kamna.

Kranjski leseni most je v omenjeni nemški strokovni reviji tako lepo in dostojno prikazan, tako objektivno opisan, da morda nohen naš časopis ali revija ni posvetil mostu toliko podrobne pozornosti, kot ravno „Deutsche Bauzeitung“, katera zasluži vse priznanje.

Pričetek tekmovalja bo ob polu 10. uri dopoldne. Pobrivali pa bomo prostovoljne pri-spevke.

Vse ljubitelje športa, zlasti pa odbojke prav lepo vabi F. O. Kranj.

Bog živi!

Fantovskim odsekom. Vse fantovske odseke Kranjskega okrožja, ki goje odbojko, pa se še niso prijavili na tekmovanje, pozivamo, da to čim prej stori, da bo tekmovanje v nedeljo bolj pestro. Prvak prejme kot prehodno darilo lep pokal g. dekana Škerbca.

F. O. Kranj.

Na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija ob 3. uri pop. bo v NAKLEM

VELIKA TOMBOLA

Tablice so v predprodaji po din 3.—; na dan tombole pa po din 4.—.

GLAVNI DOBITKI:

Motorno kolo, sobna oprava, več koles, zaboj sladkorja, 2 vreči moke, kavni servis, ura, kuhinjska tehcnica, mesoreznica, vreča tropin — poleg tega cela vrsta lepih in praktičnih dobitkov, ki so razstavljeni v Gasilskem domu. Po tomboli prijateljska družabnost in razvedrilo; za mal denar se bodo dobila vsa potrebna okrepčila.

TEDENSKÉ NOVICE

KRANJ

Lepa gesta. Zdravniki in nameščenci poslovalnice OUZDI v Kranju so zbrali din 450.— za socialni sklad protituberkulozne lige v Kranju namesto venca na grob pokojne gospe Pavle dr. Bežičeve. Posnemajte!

Vrtnarski sestanek. V nedeljo 23. junija ob 9. uri dopoldne se vrši v stari ljudski šoli redni mesečni sestanek sadjarjev in vrtnarjev. Med drugim bo pogovor o škropljenju in o nabavi nove škroplilnice. Novi člani naj se zgledajo in pridejo istotam.

Smrt. V Leonišču v Ljubljani je v sredo zjutraj preminula po dolgi in mučni bolezni mag. ph. gospa Pavla dr. Bežičeva roj. Pompe. Pokojno gospo so danes dopoldne prepeljali v Kranj, kjer je počivala v stebrišču novega pokopališča, popoldne ob 5 uri pa so jo pokopali. Gospa dr. Bežičeva se je v času, ko ji je zdravje dopuščalo, zelo agilno in aktivno udeleževala v raznih humanitarnih in podobnih društvih. Bila je odbornica in delavka Vincencijske družbe, kjer je tako požrtovalno zbirala darila za najpotrebnejše, denar, blago ter sama doma šivala, delala za otroke igrače. Kljub delu v lastni družini se je vsa posvetila pomoči potrebnim. Skupno s soprogo je delovala v Katoliški akciji, predavala in navduševala za sveto stvar. Organizirala je v Poselski zvezi služkinje, jim predavala ter jih z ljubeznijo in veseljem poučevala. Dekleta so dobro gospo nad vse vzljubile. Marljivo je skrbela za svoje otroke in šele bolezen jo je odtrgala od dela. Koliko pa je še njenih skritih dobrih del, ki nam niso znana? Po značaju plemenita je bila najboljša in najljubeznivejša soproga in mati, ki ostavlja sedaj v neizmerni tugi in žalosti soproga in troje otrok. Naj blaga gospa počiva v Bogu, g. soprogu in sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Po 5 din so srečke loterije rejcev malih živali. Dobitkov je 400 v vrednosti 80.000 din, med njimi 4 motorna kolesa, 15 koles, spalnice, kuhinja, harmonika, radioapar, gramofon, fotoapar, zaboj sladkorja vreča moke, 1 voz drv, 1 tona premoga itd. Dobičke si ogledajte v izložbah, srečke kupiti v trafikah. 2. julija pa vsi na žrebanje!

Vsi rezervni oficirji in vojaški uradniki, bivajoči na teritoriju občine Kranj se pozivajo, da nemudoma, toda najkasneje do 28. t. m. javijo občini svoj točen naslov bivališča.

To storijo lahko tudi pisмено. Poleg točnega naslova bivališča je navesti tudi čin, rod vojske, ime in priimek, ter poklic.

V bodoče je vsako spremembo bivališča nemudoma javiti.

Dražba. V torek, dne 11. julija 1939 ob 9. uri bo pri sreskem načelstvu v Kranju javna dražba zaplenjenega orožja.

K licitaciji bodo pripuščene osebe, ki se izkažejo v smislu čl. 8 in 18 zakona o posesti in nošenju orožja z oblastvenim nabavnim dovoljenjem v dvojniki.

Vidovdanska proslava. Starši in prijatelji ljudskošolske mladine ste vljudno vabljeni na vidovdansko proslavo, katero priredi deška ljudska šola v Kranju v dvorani deške ljudske šole in sicer dne 27. junija ob 6. uri popoldne. Deška ljudska šola.

Vpisovanje v strokovno nadaljevalno šolo v Kranju se vrši v nedeljo, dne 3. septembra 1939. Učenci naj prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo in šolnino, novinci tudi učno pogodbo in domovnico.

Redni pouk se prične v torek, dne 5. septembra 1939 ob 13. uri. Tedaj se vršijo tudi popravni izpiti, h katerim naj se priglasijo učenci z nezadostno oceno iz enega ali dveh predmetov.

Občni zbor. Krajevni odbor „Udruženja vojnih invalidov, vdov, sirot in staršev padlih sinov v Kranju“, sporoča vsem vojnim žrtvam, da imamo občni zbor dne 2. julija t. l. v veliki dvorani hotela „Stara pošta“ v Kranju. Občni zbor se začne točno ob 9. uri dopoldne. Tov. tajnik in blagajnik bosta v tej dvorani že ob 8. uri in sta vsakemu na razpolago glede kakih podatkov po novi invalidski uredbi. Dolžnost vsakega posameznika je, da poravnava na tem obnem zboru članarino in naročnino za časopis

„Vojni invalid“. V slučaju, da se sami ne morete udeležiti obnega zbora, pošljite svojce. Na obnem zboru nam bo poročal delegat Oblastnega odbora iz Ljubljane. Na obnem zboru boste slišali mnogo stvari, ki so v prid vsaki posamezni vojni žrtvi. Nihče naj ne manjka.

Društvo sloven. obrtnikov

priredi

v nedeljo, dne 2. julija 1939 popoldne v prostorih in na vrtu novo odprte gostilne g. Brulca na PLANINI

OTVORITVENO VESELICO

Sodeluje kranjska godba.

Odobrena licitacija. Pred dvema dneva je prišla v Kranj razveseljiva vest, da je gradbeni minister g. dr. Krek potrdil licitacijo za modernizacijo ceste od savskega mostu skozi mesto do Perivneka. Zelo verjetno je, da bodo sedaj z delom takoj pričeli, ker so odstranjene vse ovire.

PRIMSKOVO

Prebivalci naše vasi so imeli v noči od toraka na sredo „prijetno iznenadenje“ od strani raznih Lojzev, Lojz in tudi ne — Lojzev. Priredili so nam namreč jako uspel koncert v naslednjih točkah: Urnobesnem vpitju s spremljavo kletvin, pokanju s topiči, harmoniki in zelo ubranem petju, ter za približek malo pretepa.

Zato se moramo vsem prirediteljem najlepše zahvaliti (nekateri tudi poznamo) in bi bi bilo dobro, da bi jih oblasti odlikovale s kakšnim učinkovitim odlikovanjem. Saj pa tudi zaslužijo, ker se mučijo tja do 3 ure zjutraj s tem, da bi pripravili vaščane ob spanje.

Našo policijo pa prosimo, da se za te prireditelje malo pozanima in jih nauči manire.

ŠMARTIN PRI KRANJU

Zgledne župnije. Pod tem naslovom omenja dnevno časopisje 4 župnije, ki so do 21. junija za Kongres Kristusa Kralja v Ljubljani sorazmerno s prebivalstvom v njihovih farah denarno največ žrtvovala. Med temi župnijami se omenja tudi župnija Šmartin pri Kranju s 3500 dušami kot tretja, ki je žrtvovala za kongres 3600 din.

Prav gotovo je to lepa ocena našega ljudstva, ki razumeva veliko pomembnost tega kongresa.

Naša apostola. (Farna igra na protem.) Vodstvo igre naproša in vabi k sodelovanju vse sedanje in nekdanje aktivne člane dramatičnega odseka, zlasti starejše, da podpro veliko zamisel sedanjega dram. odseka.

Vsak faran brez izjeme na starost in stan, ki hoče sodelovati v igri z dobrim namenom, je dobrodošel. Vaje se vršijo redno vsak večer po začrtanem programu v prostorih Šmartinskega doma. Farani pokažimo smisel za veliki namen, te igre!

Vodstvo.

BREG PRI KRANJU

Ker se zaradi slabega vremena napovedana velika vrtna veselica Prost. gas. čete Breg v nedeljo 18. junija v Orehku ni vršila, se vrši v nedeljo 25. junija istotam ob isti uri in z istim sporedom. Prav vljudno vabi „Prost. gas. četa Breg“.

GORICE

Vsem, ki so z moralno in materialno podporo omogočili šolski izlet na morje — posebno pa preč. duhovnemu svetniku g. Železnju Alojziju, šefu zdravilišča na Golniku g. dr. Neubauerju Robertu, upravni občini na Golniku, Protituberkulozni ligi v Križah, nekaterim tukajšnjim posestnikom in učitelstvu — v imenu udeležencev najiskrenejša zahvala.

Le kolar zna narediti kolo

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinsko milo Zlatorog da gasta belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda — in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

TRŽIČ

Kuharski tečaj. Gospod upravitelj mešč. šole je poskrbel za kuharski tečaj, kateri se je vršil dvakrat na teden pod vodstvom gospodične Premrou Ivanke. Tečaj je bil v šolski kuhinji mešč. šole. Prišel se je 27. aprila in končal 19. junija. Pouk je bil teoretičen in praktičen. Ceprav je bila doba kratka, so bile tečajnice prav zadovoljne. Pri vseh prevladuje želja, naj bi se v jeseni vršil še en podoben tečaj. Za naša dekleta je to zelo priporočljivo, vsled česar opozarjamo merodajne faktorje, da omogočijo še več takih prilik za pouk in napredek naše ženske mladine.

Karambol. V torek 20. junija se je pripetil na Ljubljanski cesti, karambol, kateri pa k sroci ni zahteval večjih žrtev. Otroci I. razreda ljudske šole so se peljali z avtobusom na izlet. Pred vhomom v predilnico — „pri kettinah“ — je privozil od strani tovorni avto in zavozil v prvi del avtobusa. Avtobus je dobil precejšnje poškodbe in je ostal na licu mesta, otrokom pa se hvala Bogu ni zgodilo nič hudega, le nekoliko so se prestrašili. Krivda je bila na šoferjih, ker ne eden, ne drugi ni dajal potrebnih signalov.

V nedeljo, dne 25. t. m. bo na Kofcah „žegnaje“, ter bo v kapelici poleg planinskega doma ob 10. uri sv. maša. Podružnica SPD v Trziču vabi vse k udeležbi.

Prireditve tukajšnjega FO in DK bo v nedeljo, dne 16. julija popoldne na običajnem prostoru za Virjem. Okoliška društva prosimo, da ta dan ne prirejajo svojih prireditev, temveč v čim večjem številu prihite k nam v Trziču.

Na državni meščanski šoli v Trziču bo v nedeljo, dne 25. junija razstava risarskih in pisarnih izdelkov ter ročnih del in kuhinjske umetnosti. Tej razstavi pa bo priključena tudi razstava strokovne nadaljevalne šole. Razstava bo nameščena v II. nadstropju in bo odprta od 7. ure zjutraj do 18. ure zvečer. Vstopnina prostovoljna. Ogledajte si jo!

Čevljariskim mojstrom tržiškega sodnega okraja. Na razstavi strokovne nadaljevalne šole, ki bo odprta v nedeljo 25. junija na tržiški meščanski šoli bo z lepimi izdelki zastopali tudi čevljarški oddelki imenovane šole, ki praznuje letos 15-letnico svojega obstoja.

Temelj temu strokovnemu pouku je postavil tukajšnji čevljarški mojster g. Alojzij Mehle, ki je na šoli poučeval 6 let. Za odlične uspehe zadnjih 9 let naj bo pa izrečena zahvala g. Steimannu strokovnemu učitelju iz Ljubljane, ki nam je z dobrimi nasveti vedno radevolje na razpolago in pa čevljarškemu mojstru g. Andreju Tišleju, ki zadnja leta prav uspešno vodi ta pouk.

Ob 15-letnici želimo, naj to trudapolno delo žanje tudi v bodoče še lepše in boljše uspehe. Čevljarški mojstri, pomočniki in vajenci ogledajte si na vsak način to razstavo!

KOMENDA

Obrotno društvo v Komendi priredi od 29. junija do 2. julija t. l. v Domu svojo prvo obrtno razstavo pod pokroviteljstvom nar. poslanca g. Ivana Strčina. Dne 2. julija pop. bo tudi zaključna veselica s pestrim sporedom in bogatim srečolovom. Vse cenjeno občinstvo vljudno vabimo, da si ogleda razstavo in s tem pokaže, da zna ceniti žrtve in napore podeželskega obrtništva. Vstop je prost, veselica bo ob vsakem vremenu.

ZG. BRNIK

Smrt. V petek popoldne 16. junija so zapeli zvonovi žalostno pesem najstarejšemu faranu cerkljanske fare Janezu Pavliču, p. d. Pirhovemu očetu. Posebno je bil znan daleč naokoli, ker je bil tako dobrega spomina. Bil je vedno naročnik dobrih listov, katere je znal ceniti. Zato je bila v njegovi hiši cela knjižnica listov in knjig. Pirhov oče je vedel povedati kako so v fari grunti razpadali in zakaj. Pa še mnogo drugega zanimivega. Bil je dober katoličan, zato je umrl v srečnem Jezusovem.

NAKLO

Velika tombola. Kakor smo že večkrat sporočili, bo tuk. „Prosvetno društvo“ priredilo letos v Naklem veliko tombolo, ki bo na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. junija popoldne na gasilskem vrtu v Naklem. Bo to brez dvoma največja tombola, kar jih je bilo doslej v Naklem. Pripravljenih je že precej krasnih dobitkov, ki bodo razstavljeni v Gasilskem domu. Glavni dobiček bo motorno kolo, poleg tega pa bodo še: 3 kolesa, oprava, prašič, zaboj sladkorja, dve vreči moke, servis, ura, kuhinjska tehnica, mesoreznica, dve odeji, vreča tropin itd.

Ze iz tega vidite, da bo ena največjih podeželskih tombol. Zato kupite tablice, ki so v predprodaji po din 3.—, na dan tombole bodo pa po 4.— din. Na god sv. Petra in Pavla — od blizu in daleč — vsi v Naklo!

CERKLJE

Prosvetno društvo sporoča, da proslavi v nedeljo 25. junija ob poli 4. uri popoldne v Domu Vidovdan z lepo akademijo. K obilni udeležbi vabi mladina! Vstopnine ni!

Gasilska četa Cerklje je razvila svoj prapor.

Nedelja, 18. junija je bila praznik za Cerklje, gasilska četa je slavila svoj 40. jubilej. Vas se je odela v zastave. Ves prostor okoli lično prenovljenega gasilskega doma je bil v zastavah in vencih, tako je bil prav lepo pripravljen, da sprejme v varstvo novi prapor.

Sivo nebo se je popoldne razvedrilo in v vseh strani so se zbrale strumne čete gasilcev. Cerkljanska dekleta pa so prišla v narodnih nošah k sprejemu kumice, ki se je pripeljala iz gradu Strmol v okrašenji kočiji. Skozi vas v cerkev se je razvil lep spreved z domačo godbo na čelu. Po litanijah je pri gasilnem domu blagoslovil lepo zastavo, ki so jo izdelale šolske sestre v Ljubljani, domači g. župnik Crnilec Janez, ki je v lepem govoru podal življenjske gasilcev sv. Florijana. Pozival je zbrano gasilstvo, da nadaljuje svoje delo z vero v Boga, za kralja in domovino. Gasi naj ogenj, blaži in duši pa vsako sovraštvo z ljubeznijo, ki naj jo gasilci prinesejo vsem, ki so njihove pomoči potrebni.

Predsednik domače čete g. Miklavčič Ivan je pozval gasilce, naj jim bo zastava svetinja, ki jih bo spremljala v veselju in žalosti in jo je izročil praporščaku. V imenu Gas. zajednice dravske banovine je govoril delegat g. Ivane Boris, ki je pripel petim članom odlikovanja za 20 letno delo. Ustanovitveni člani, ki jih je še 6, pa bodo prejeli diplome.

Po mimohodu je bil telovadni nastop z vajami za gasilski kongres v Ljubljani. Nastopilo je 54 članov in 27 naračajnikov, ki so vaje lepo izvajali, zlasti so bili skladni in izvajanju naračajniki. Za tem pa se je razvila prijetna prosta zabava, ki je bila dobro obiskana po prijateljih gasilstva.

Zeleti je, da bi četa, ki je tu radi ljudstva in njegovih potreb, tudi v naprej procvitala v ljubezni do trpečega bližnjega in si vpletla novih uspehov v venec, ki ima že 40 srebrnih listkov.

V Gorenjski oblačilnici v Kranju, dobite najtrpežnejše modne, športne in delovne obleke itd. — Kot krojača bova postregla najbolje in najceneje. — Se priporočava Čenčič Štefan in Kozelj Franc

Pijansko kričanje po vaseh in nepotrebno zapravljanje za pijačo se pri mladini in starini nadaljuje. Da ne bo jeze s strani treznih občanov in zlasti skrbnih žen in mater, ki morajo poslušati vpitje pijanih žoln, svetujemo, da stari in mladi, moški in ženske postanemo najbolj prijetni rujnega vinčaka. Da ta cilj dosežemo, zato je splošna želja, da se v vsaki vasi, kjer še ni gostilne, odpre čimprej vsaj ena gostilna.

Kino „Šmartinski dom“ v Šmartnem pri Kranju

predvaja v soboto, dne 24. junija ob poli 9. uri zvečer in v nedeljo, dne 25. junija ob 4. in poli 9. uri zvečer dvojni program katerega si mora vsakdo ogledati in to Shakespearsko delo **KAR HOČETE** z Elisabetho Bergner v glavni **PEČINA** v gl. vi. Victor Francen in Marcelle Chantal. — Dodatek zvočni tednik in predobjavi filmov „Kralj pustolovcev“ in „Jatnikova pesem“.

PROSTOVOLJNA GASILSKA ČETA PREDOSLJE

priredi v nedeljo 2. julija 1939 ob poli 4. uri pop. pred Gasilskim domom v Predosljih

veliko javno tombolo

Prosimo sosednje gasilske župe, da upoštevajo naš dan pri svojih prireditvah.

Glavni dobitki: motorno kolo, ženski šivalni stroj, 8 koles, spalna oprava, zaboj sladkorja in še nad 300 drugih lepih in visoko vrednih dobitkov.

Dobitki so razstavljeni od 18. junija 1939 dalje v Gasilskem domu v Predosljih. — Pridite in ogledajte si krasne dobitke.

Turisti!

Turisti!

Pred odhodom v hribe
si nabavite šunko, salamo,
sir, klobase, sardine, pa-
štete, slanino ter ostali pro-
vijant le v trgovini

REKAR - KRANJ

Sveže blago! Zmerne cene!

ŠKOFJA LOKA

Znane cene. Društvena uprava je sklenila, da se bodo v kinu „Društveni dom“ vršile predstave po znižanih cenah in to po 2 in 4 din. Društvena uprava, vabi prav vse brez razlike, da čim pogosteje obiskujejo Društveni dom. Zlasti bodoči filmi bodo prav vsakemu nudili veliko zabave in razvedrila.

Stavbno gibanje. Tudi letos, kakor je videti v našem mestu prav pridno popravljajo stare in grade nove hiše. Tako nadaljuje Fojkar Anton z adaptacijo svoje hiše nasproti trgovine Zihel v Kap. pred. Prav kmalu bo stavba povsem urejena in Škofja Loka bo zopet bogatejša za eno res lepo urejeno stavbo. Tudi Kufrovo hišo so nekoliko preuredili, tako da bo na vogalu lahko mala trgovina. Koširjevo hišo na Mestnem trgu oziroma trgovski lokal v njem so lepo preuredili in ima hiša znotraj in zunaj res lepo lice. V novi lokal se bo naselil Marjan Tibjaš s svojo bratarijo. Thalerjevi zidajo na svoji pristavi za lekarno nov, moderen hlev. V novem predmestju pripravlja Langerhole Jože vse potrebno za novo hišo. Med Markonovo vilo in Plevno pa bo zgradil Jayh Alojzij novo vilo, ki bo slična Marconovi.

Preskrbite vendar že dovolj vode. Naš vodovod je že zdavnaj zastarel in premalo močan, da bi mogel ob vsakem času dati dovolj vode. Če le kakih 14 dni ni večjega dežja, že začne primanjkovati vode, kar najpoprej občutijo prebivalci na Mestnem trgu v drugem in prvem nadstropju. Večkrat se dogodi, da se isti cele mesce brez vode. Skrajni čas je že, da gospodje pri Vodovodnem društvu, ki je žal v zasebnih rokah, vendar že enkrat malo resneje vzamejo vso zadevo v roke in preskrbe razvijajočemu se mestu dovolj vode.

TRSTENIK

V nedeljo 11. junija je bila na Trsteniku slovesnost, kakršne pri nas še ni bilo. Dve leti šele deluje „Gasilska četa“ pa je blagoslovila novo motorno brizgalno. Blagoslovitev je izvršil častiti g. kaplan Vovk iz Kranja. Slovesnosti so se udeležili: šef zdravilišča Golnik dr. Neubauer z g. soprogo kot pokrovitelj; gostilničarka gospa Anica Boh iz Kranja, kot botrica; gospodarstvenik g. Gorjanc iz Kranja z go. soprogo; starešina gasilske župe g. Japel z go. soprogo in župan g. Zaplotnik.

Zbralo se je okrog 150 gasilcev v krogih iz sosednjih gasilskih čet in 50 naraščajnikov s Primskovega. Vsem udeležencem, ki so slovesnost tako povzdignili, najiskrenejša zahvala.

Po sprejemu častnih gostov pred šolo, se je dolgi sprevod s tržiško godbo na čelu podal v cerkev k slovesnim litanijam, ki jih je opravil č. g. Vovk ob strežbi štirih gasilcev. Mnogo gostov je ostalo kar pred cerkvijo, ker je bila za vse premajhna.

Po litanijah in blagoslovitvi brizgalne se je vršilo slavnostno zborovanje. O pomenu in važnosti gasilstva so govorili: gg. kaplan Vovk, pokrovitelj dr. Neubauer, boter Gorjanc, starešina Japel in župan Zaplotnik.

Po končanih govorih so gasilci z naraščajem izvršili mimohod častnim gostom. Zatem se je začela vrtna veselica med katero so izvajali ob spremljanju godbe, mladi gasilci s Primskovega proste vaje.

Slovesnost je potekla v zadovoljstvo gostov in domačinov.

FILM

„Kino Šmartinsko dom“ ima ta teden izredno lep program: „Kar hočete“ poznano Shakespearjevo nesmrtno delo z umetnico Elizabeto Bergnerjevo v glavni vlogi in film „Pečina“ lep francoski film iz pomorskega življenja.

Razglas

Ob začetku tujske sezone in velikega prometa na cestah, opozarja Predstojništvo mestne policije v Kranju vse voznike motornih vozil voznike z vpreženo živino in kolesarje, da se drže strogo cestno policijskih predpisov in zlasti, da vozijo strogo po desni strani.

Vsi kršitelji cestno policijskih predpisov bodo najstrožje kaznovani in se kazni ne bo nikomur odpustila.

Po odločbi kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani III/4 št. 934/6 z dne 2. marca 1939 in 1939/21 z dne 4. marca 1939 se bo dne 30. junija 1939 ob 9. uri pri sreskem načelnstvu v Kranju, soba št. 7 (kmetijski referat) na usmenih javnih dražbi prodalo 114 kom. rabljenih, vendar še dobro ohranjenih juta vreč.

Izlicijator mora vreče takoj plačati in takoj prevzeti.

Couch zofe, otomane, divane

in vse tapetniské izdelke iz-
vršuje točno in
solidno

V. TONEJC
tapetnik, Kranj

Štedilniki, navadni in elektrovarjeni
R. FLORJANČIČ ključavničar KRANJ

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0-50. Najmanjši znesek je 8 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Kolesa, nova in rabljena kupite ugodno le pri Julij Zevnik, Stražišče na „Gaštelju“.

Vajenca za krojaštvo sprejemem. Možina, Kranj.

Sončno dvosobno stanovanje s predsobo in pritliklami, v prvem nadstropju novo zgrajene hiše se odda v najem.

Isto tam se odda gospodu ali gospodični lepo opremljena soba s posebnim vhomom. Stražišče pod Šmarjetno goro 312 blizu St. Peterške graščine.

Kupim hišo s 5 sobami, kuhinjo, kopalnico, pritliklami in ograjenim vrtom v neposredni bližini Kranja. Popudbe z navedbo cene na upravo „Gorenjca“ pod šifro: „Brez posredovanja“.

Pridno in pošteno mlado dekle za k otroku se sprejme takoj. Naslov v upravi lista.

Za oktober ali november iščem trisobno stanovanje s kopalnico v villi. Popudbe pod „trisosno“ na upravo lista.

Sprejme se s takojšnjim nastopom v službo vpokojenega uradnika z znanjem srbohrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisanju. Naslov v upravi lista.

Vajenec za kleparsko obrt se takoj sprejme. Več se poizve pri Grašič Stanko, Kranj, Tavčarjeva ul. 9.

Dva zapravljivička malo rabljena po ceni prodam. Jenko, Primskovo 88.

Hišnika sprejemem. Stražišče, St. Peter. Na razpolago ima večjo sobo s štedilnikom.

PREKLIC

Prekličem in obžalujem, da sem žalila g. Beton Marijo, ko sem govorila okrog, da me je naznanila na Okrajno glavarstvo in Združenje obrtnikov, češ da neopravičeno izvršujem obrt, ker tega ona v resnici nikoli ni napravila. Obžalujem tudi vse žaljivke, ki sem jih napram njej ali komu drugemu izrekla o Beton Mariji. Ana Šmajd.

Pozor, čevljarji!

Veliko izbiri usnja in čevljskih potrebščin po zelo ugodnih cenah Vam nudi trgovina

PAVLA RABIČ - Kranj, Vidovdanska cesta 7.

Stalno se dobe tudi gonilna jermena v vseh širinah. Blagovolite pred nakupom brezobvezno ogledati si moje bogato zalogo.

Naznanilo!

Otvoril sem v Kranju, Prešernova ul. št. 7. v hiši g. Kapušina novo, moderno opremljeno

Inštalacijsko in kleparsko delavnico

Prevzamem v izvršitev vsakovrstne vodovodne napeljave in vsa stavbna kleparska dela. — Vsa dela bom izvrševal najsolidneje, najmoderneje in po nizki ceni z večletnim jamstvom. — Za obilna naročila se toplo priporoča

RIHARD JAKELJ

Gostije fotografiram

pozno zvečer ob nedeljah in praznikih le proti prejšnjemu naročilu, sicer je takrat atelje že zaprt.

FOTO JUG - KRANJ

VINO

pristno, po konkurenčni ceni, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani Frankopanska ul. 11.

Ako imate kurja očesa in se Vam dela trda koža, pridite v našo higienično urejeno pedikuro, kjer Vam naš pediker odstrani vse te neprijetnosti brez bolečin in brez kemičnih sredstev za 6. Ne mučite se s krpanjem nogavic, ker Vam za malo denarja strokovnaško popravimo moške, ženske in otroške nogavice. Samo pri Bata.

Vidovdanska c. 6

Mimica Zagorska:

21

Marija Taborska

(Zgodovinska povest iz dobe turških časov.)

(Dalje.)

Potem je zunaj zajčalo, zajokalo, tako milo in žalostno, kakor bi jokalo otrok. Pes se je besno zaganjal in tulil, zdelo se je, da je tudi zivali gozdar. No okno Vilibaldove čumnate je udarila bela roka, udarila je enkrat, dvakrat, trikrat. Čisto bela se je odražala od nočne teme, nato je izginila v nič. Še enkrat je milo zajokalo, kakor bi nekaj prosilo, potem se je izgubilo v daljavi. Pes je tulil še dolgo v noč, groza je prežala od vsepovsod...

Vilibald se je tresel. Kakor bi okrog hiše hodila smrt, tako tesno mu je bilo pri srcu.

„Kaj je to?“ se je plašil. „Zakaj je tako milo jokalo? Čigava je bila tista bela roka? O, Marijana, tvoja duša išče pokoja? Marijana, te je mar težil greh ob smrtni uri?“

Odgovoriti si ni znal, le še bolj groza ga je postalo. Prižgal je svečo-lojevko, pokleknil je k skrinji in s tresočim glasom molil:

„Za večni pokoj Marijanine duše; kakor za vse duše, je Jezus tudi za njeno krvavi pot potil. —“

„Usmili se njene duše ti, sveta njena patrona in prosi Boga, naj ji podeli mir.“

Dolgo je molil in prisluškoval. Pes ni utihnil, še bolj je tulil in žalostno zavijal. Vilibald se je zdelo, da iz mračnih kotov čumnate neprestano sega po njem tista bela, mrtvaška roka, ki je trikrat udarila po oknu. Samo pri sinu bi našel zavetje. Svobodnjak je vzel svečo in se počasi odpravil ven, da bi na hlevu poiskal sina, Martina je našel na dvorišču, ko je psa odklepal.

„Kaj delaš tu?“ ga je nagovoril oče. „Volka bom odklenil. Zavija in tuli tako nemarno, da ga ne morem več poslušati.“

Veriga je zarožljala in pes je stekel po dvorišču. Vilibald je začel pripovedovati sinu, koliko groze je preстал to strašno noč. Sin ga je poslušal in podvomil nad vsem tem kar mu je pripovedoval oče in dejal:

„Ali meni, da res materina duša išče pokoja?“

„Kaj pa naj bi bilo?“

„Saj se je mati spovedala, brez greha je umrla.“

„Pa vendar!“

„Oni s klanca je bil,“ je tiho šepnil Martin.

Vilibald o tem ni bil prepričan, vendar se je toliko pomiril, da je šel nazaj v čumnato, ugasil svečo in legel.

Martin je šel tiho v vežo. Tam je poiskal kremen, kresilo in gobo. Varno je zaprl vrata za seboj in se tiho splazil z dvorišča. V duši je zanoval črn naklep.

„Pojdem in mu zažgem bajto,“ je modroval. „Mater mi je zastrupil, zastrupil, kakor bi jaz ne mogel psa. Smrt bi zaslužil, jaz mu bompam samo kožo zažgal, damu bodo vse strupene korenine in zeli zgorele. Kaj pa, če bi ti tudi on sam zgorel?“ Martina je bilo te misli strah. „Saj ne bo,“ se je tolažil. „Če se ne bo ogasil, ga bom poklical.“

V sencih mu je kovalo in kar peklo ga je v prsih. Vendar se je hotel Volbenku maščevati, vsaj malo maščevati. Tabor ga je gledal trko resno, skozi malo okence se je videl pramen od večne luči. Martinu se je zdelo, da mu žalostna Mati božja kliče: „Nikar! Maščevanje prepusti Bogu!“ Martin je obstal in prisluhnul temu klicu. Za hip se je zdelo, da zmaga v njem, naslednji trenutek pa mu je zarezala dušo stara bolečina. Spomnil se je materinih osteklenelih oči. Tiste oči so tožile, tožile...

In kakaj vražji starec se ponoči ne da miru? Martin je razločno videl črno postavo, ki je stekla čez polje. Kdo drugi je bil, kot Volbenk?

„Sin, ne hodi v pogubo, ne sili v lastno nesrečo! Vrni se, odpusti zločincu!“ mu je klicalo s Tabora.

„Odpusti mi, Marija Sedemžalostna, ne morem, jaz ne morem!“ je odgovarjal Martin.

Na klanec je čepela Volbenkova bajta, vsa črna, skrivnostna, da, pošastna kakor njen gospodar. Stene so bile črne, nikjer ni v noči rezala teme belina zidu.

„Za temi stenami spi zlobnež, prokleti morilec, ki je mojo mater zastrupil!“ je vrtalo v Martinovem srcu.

Klic s Tabora je utihnil. Martin je tiho prišel prav do bajte. Ob steni je bila naložena vrsta suhih butar. Svobodnjakov sin je petegnul iz žepa kremen, kresilo in gobo. Petegnul je. Rrrsk! — rrrsk! — rrrsk! Kremen je tolkel ob kresilo, iskre so letele v gobo. Martin je pihal v dlečo gobo in plaho zrl v malo okence. Zdelo se mu je, da ga skrivaj neprestano opazujejo coprnikev vražje oči. Goba se je razžarela, fant jo je potisnil v butaro. Suho dračje je vzplamtelo, zagorelo. Martin ni maral slišati pokanja gorečih suhljadi, zatisnil si je useša in tekkel čez polje proti domu. Nemir in zla slutnja mu tisto noč nista dala zaspati.

Bajta ni pogorela. Komaj je požigalec zbežal, je stopil iz hiše Volbenk in je z vodo polil butare, ki so se začele vžigati. Volbenk je gledal za Martinom in je siknil.

„Proketo, Vilibaldov sin to ti plačam!“

VI.

Vilibaldov Martin se je zjutraj oddahnil, ko je videl, da Volbenkova bajta ni pogorela. Ozrl se je proti cerkvi na griču in otroško zaupno govoril:

„O, Marija Sedemžalostna, hvala ti, ker nisi dopustila, da bi bila moja duša omadeževana z gnusnim zločinom. Ponoči, v svoji zaslepljenosti nisem hotel razumeti Tvojega klica, zdaj ga razumem in veselim se!“

Gledal je desnico, ki je potaknila ogenj in se zgrozil. „Ta roka je hotela zažgati kožo, res kožo hudobnega človeka, a vendar! O Marija taborska, po kolenih bom šel trikrat okrog Tvojega oltarja, ker si mi dušo ohvarovala greha.“